

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МЕМОРАНДУМ О ЕКОНОМСКОЈ И ФИНАНСИЈСКОЈ ПОЛИТИЦИ

25. децембар 2008. године

I. ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ПОЛИТИКЕ

1. **Поремећаји на светским финансијским тржиштима почели су да се преносе и на Србију.** Као и у осталим земљама у региону, берза је доживела нагли пад обима пословања, трошкови иностраног финансирања се повећавају и девизни курс динара у односу на евро налази се под притиском депресијације. Становништво је повукло један део својих депозита из пословних банака. Раст кредита, како из домаћих банака, тако и из иностраних извора значајно се успорава, а очекује се погоршање услова кредитирања наредних месеци.

2. **Висок ниво финансијске заштите представља прву линију одбране у Србији у односу на ове утицаје.** Раније усвојене пруденцијалне и контролне мере Народне банке Србије, од којих су многе биле критиковане, створиле су велике резерве ликвидности и капитала у банкарском систему (висок рацио ликвидности, као и један од највећих показатеља адекватности капитала у региону). Истовремено, нето девизне резерве Народне банке Србије су на нивоу 4 - месечног увоза и оне више него у потпуности покривају краткорочни спољни дуг земље као и очекивано средњорочно и дугорочно сервисирање дуга за следећу годину.

3. **Неповољни ефекти финансијске кризе утичу на економију Србије након дужег периода снажног привредног раста, праћеног инфлацијом на умереном нивоу.** Реални БДП се повећао у просеку за 7 одсто у периоду 2004-2007. године, док је инфлација, када се искључе цене енергије и хране, смањена на једноцифрени ниво. Привредни раст је био подржан растом светске економије и снажним приливом капитала, као и даљим спровођењем структурних реформи, које су ипак прекидане политичким дешавањима. Са већ снажном домаћом тражњом, фискална политика је од 2006. године била све експанзивнија, углавном због раста капиталних расхода и пензија. Раст зарада, нарочито у секторима неразмљивих добара, превазишао је раст продуктивности, подстакао тражњу и погоршао спољну конкурентност. Пред оваквим изазовима, нови оквир монетарне политике Народне банке Србије заснован на таргетирању инфлације почео је да сузбија инфлаторна очекивања.

4. **Србија ће ипак морати да се суочи са негативним финансијским ефектима своје спољне неравнотеже.** Са домаћом тражњом за робом и услугама која расте много брже од могућности да се генерише приход, дефицит текућег рачуна платног биланса је знатно порастао током последњих година, износиће више од 18 одсто БДП у 2008. години, што је један од највећих текућих дефицита у региону. До недавно, повољни глобални финансијски услови омогућавали су несметано финансирање дефицита текућег рачуна платног биланса, коришћењем иностраних извора финансирања. Истовремено, спољни дуг приватног сектора је такође знатно порастао, због чега економија постаје осетљива на изненадна смањења прилива капитала.

II. ЕКОНОМСКИ ЦИЉЕВИ И ИЗГЛЕДИ

5. **Због наглог погоршања економских и финансијских кретања у окружењу, главни циљ програма је одржавање макроекономске и финансијске стабилности.** Док су експанзивна фискална политика и кашњење у структурним реформама можда допринели стварању спољних и финансијских неравнотежа, оне су углавном подстакнуте недовољно опрезним задуживањем и одобравањем кредита приватног сектора, уз можда превише оптимистичке претпоставке у погледу процене ризика. Нагле промене на светским финансијским тржиштима, успоравање тражње за извозним производима Србије и смањења цена главне извозне робе ће вероватно утицати на значајна реална и финансијска прилагођавања. У овом неповољном тренутку, програм захтева спровођење политика које ће водити прилагођавању производње, тражње, кредита и иностраног финансирања. Ове политике треба да омогуће да у економији буде мање неравнотежа и да се одржи привредни раст који ће Србију приближити нивоу дохотка у Европској унији, што је економски циљ Србије.

6. **Макроекономски оквир програма одражава краткорочна економска и финансијска прилагођавања која ће се вероватно догодити током периода спровођења програма:**

- **Реални раст БДП** ће успорити на само 3,5 одсто у 2009. години, али би требало, у складу са глобалним и регионалним претпоставкама раста, да се убрза у 2010. години. Са очекиваним знатним кредитним ограничењима, активности у секторима неразмљивих добара, укључујући финансијске услуге и трговину, које су биле главни генератори раста БДП, значајно ће успорити. Ова пројекција раста је изложена ризицима и због обима и трајања кризе, а и у великој мери одражава неизвесност у вези са међународним кретањима.
- **Инфлација** мерена индексом потрошачких цена (CPI) требало би да се постепено смањи на 8 одсто до краја 2009. године, са 10,9 одсто колико је износила у септембру 2008. године и да се даље смањује на 6,5 одсто у 2010. години. Тренд смањења инфлације одражава овогодишњу добру жетву,

смањење цена енергената на светским тржиштима и успоравање раста кредита и тражње. Али ови дезинфлаторни утицаји ће бити неутралисани пролазним ефектима номиналне депресијације девизног курса, као и недовољним успоравањем номиналног раста пензија и зарада.

- Планирано је смањење **дефицита текућег рачуна платног биланса** на око 16 одсто БДП у 2009. години, које би требало да се оствари успоравањем домаће тражње и смањењем цена енергената на светским тржиштима, мада ће са друге стране, очекивани пад цена метала и глобално успоравање смањити приходе од извоза које има Србија. Очекује се поновно убрзање стопе раста извоза у 2010. години и нормализација текућег дефицита на око 8 одсто БДП током средњорочног периода.

III. ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА

7. За остварење циљева овог програма, користиће се фискална, структурна, монетарна и финансијска политика:

- **Фискално ограничење током 2009-2010. године ће морати да буде централна тачка програма.** Значајна фискална прилагођавања, у складу са фискалним дефицитом од 1,75 одсто БДП у 2009. години и 1 одсто БДП у 2010. години, неопходна су из три разлога: због процикличне фискалне политике током 2006-2008. године, сада не постоји простор за попуштање у вођењу фискалне политике; фискални дефицит је предмет чврстих финансијских ограничења; као и да би се повратило поверење инвеститора и јавности у Србији, јавне финансије треба да буду на здравим основама.
- **Што се тиче монетарне политике, неопходно је ојачати улогу таргетирања инфлације као номиналног сидра.** Таргетирање инфлације је адекватно спровођено од 2006. године као средиште монетарне политике, али многи изазови ипак остају. У циљу бољег представљања инфлаторних циљева, пракса таргетирања базне инфлације биће замењена таргетирањем укупне инфлације мерене индексом потрошачких цена (CPI).
- **Спровођење политике која се односи на финансијску стабилност треба да спречи угрожавање те стабилности и да се по потреби реагује.** Док су актуелни показатељи ликвидности и адекватности капитала добри, супервизори би требало да помно прате ликвидност и ненаплатива потраживања по појединачним банкама. Народна банка Србије и Влада ће утврдити и ојачати кључне елементе управљања финансијском кризом.
- **Структурне реформе које поспешују капацитете за производњу, штедњу и извоз, биће и даље веома важне за средњорочни успех српске привреде.** Делимично због каснијег отпочињања, транзиција Србије ка ефикаснијем привредном систему у коме ће доминирати приватни сектор значајно заостаје у

односу на земље у окружењу. У складу са циљевима Републике Србије за интеграцију у Европску унију, наставиће се са спровођењем плана приватизације и реструктурирања предузећа, упркос неповољном економском окружењу. Конкуренција ће бити унапређена, док ће административне мере бити смањене.

А. Фискална Политика

8. **Укупан фискални дефицит за 2008. годину задржаће се значајно ниже од износа исказаних у буџету.** Усвојени ребаланс буџета је конзистентан са дефицитом од 2,75 одсто БДП. Ипак, због најављених смањења царина у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом на почетку 2009. године, прикупљање пореза би могло да буде недовољно у односу на потребе буџета. У исто време, постоји простор да се ограничи расходи за робе и услуге, нето позајмљивање, и додатни бонуси, док ће капитални буџет вероватно бити извршен значајно испод предвиђеног обима, посебно у Националном инвестиционом плану. Укратко, у складу са веома чврстим буџетским финансијским ограничењима, очекује се да фискални дефицит у 2008. години буде око 2,25 одсто БДП.

9. **Фискални дефицит у 2009. години ће бити ограничен на највише 1,75 одсто БДП, а Влада ће настојати да оствари додатне уштеде од око 0,25% БДП-а путем ограничења буџетских расхода.** Да би се то постигло, снажна прилагођавања ће бити потребна због пренетих ефеката повећања пензија и фискалних обавеза преузетих у ранијем периоду. Нарочито, (i) ванредно повећање пензија од 10 одсто у новембру 2008. године ће имати велики утицај и на буџет у 2009. години (1,25 одсто БДП), (ii) постепено смањивање царина у оквиру примене Споразума о стабилизацији и придруживању би могло да смањи приходе за 0,75 одсто БДП у 2009. години, иако би губици привремено могли да буду мањи ако би се један део увоза пребацио у 2009. годину (iii) већ договорени трошкови који се односе на пројекат заједничког улагања са Фиатом и аутомобилском компанијом Застава ће теретити буџет 2009. године за 0,5 одсто БДП. Стратегија фискалног прилагођавања за 2009. годину ће имати за циљ да таргетира повећање прихода које ће у великој мери компензовати трошкове спровођења Споразума о стабилизацији и придруживању, да осигура капиталне расходе на оквирном константном нивоу као део БДП и да ограничи номинални континуирани раст расхода у складу са 1,75 одсто циљаног дефицита. Што се тиче финансирања, процењујемо да ће приходи од приватизације од 2,25 одсто БДП и инострано задуживање од 0,75 одсто БДП од међународних финансијских организација бити довољни да се покрије амортизација и циљани дефицит, уклањајући потребу за додатним, вероватно скупим, домаћим или страним задуживањем. Влада ће поднети Скупштини на усвајање републички буџет и буџете за социјална давања за 2009. годину који су у складу са програмом, укључујући законске одредбе које осигуравају замрзавање пензија у номиналном износу током 2009. године (*претходна акција*).

10. **Веће акцизе и трансфери дивиденди ће неутралисати трошкове примене Споразума о стабилизацији и придруживању.** Буџет у 2009. години ће повећати посебне акцизе на дизел и бензин, што ће у комбинацији са већим акцизама на дуван, донети 0,25 одсто БДП додатног прихода. Од профитабилних јавних предузећа (пре свега Телеком, НИС и Аеродром Никола Тесла) захтеваће се да трансферишу 50 одсто нето профита у 2008. години у буџет, доносећи процењених 0,5 одсто БДП. Порез на финансијске трансфере од 0,3 одсто ће бити укинут. Поред привременог укидања пореза на капиталну добит и пореза на камату по основу штедње у 2009. години, како би се депозити задржали у банкама, неће бити уведена нова изузећа или смањења пореза, а нарочито ће се задржати постојећи ниво изузећа од пореза на зараде.

11. **Капитални издаци у буџету за 2009. годину ће бити усмерени на расходе за посебне приоритете, као што су пројекти везани за инфраструктуру од друштвеног значаја, при чему ће се унапредити процес и реализација планова у вези са том инфраструктуром.** Кључни приоритет је пројекат изградње пута Коридор 10, чије је финансирање већ обезбеђено од ЕБРД, ЕИБ, Светске банке и Грчке. Средства НИП-а ће бити усмерена на овај пројекат, док ће други капитални расходи бити у складу са укупним капиталним буџетом. Што се тиче ЈП Путеви Србије, до марта 2009. године Влада ће ангажовати консултанта са међународним искуством да изврши ревизију финансијских перформанси компаније и њених доцњи.

12. **Пораст расхода биће чврсто ограничен на свим нивоима јавне управе:**

- Номинална повећања зарада у јавном сектору ће бити ограничена индексирањем у односу на пројектовану инфлацију. Неће бити исплата бонуса, запошљавање нових лица ће бити ограничено на попуњавање кључних радних места. Одредбе колективног споразума које би повећале зараде у јавном сектору, укључујући додатке за топли оброк и регрес, неће бити спроведене. Ове мере би требало да буду довољне да се ограничи стопа раста буџетских издатака за зараде на мање од 6 одсто у 2009. години. Политика зарада и запослености у одабраним јавним предузећима (погледати параграф 28 овог Меморандума) ће бити заснована на истим правилима.
- **Издаци за субвенције и набавку роба и услуга ће бити рационализовани.** Посебно, у циљу смањења обима субвенција, тарифе у транспорту и комуналних служби довешће се ближе нивоу који покрива трошкове. Субвенције у пољопривреди ће бити такође значајно смањене, укључујући укидање субвенција по хектару за правна лица. Издаци за робе и услуге у републичком буџету и локалним властима ће бити замрзнути у номиналним износима. Ове мере ће допринети уштедама у буџету за 2009. годину од 1,25 одсто БДП.

- **Номинално замрзавање пензија ће бити неопходно како би се успорио њихов брзи раст.** Одражавајући новембарско ванредно повећање пензија од 10 одсто, просечна пензија у 2009. години ће се ипак повећати за 13,5 одсто у односу на просек у 2008. години. Свеобухватна реформа пензија која узима у обзир интересе пензионера, запослених који уплаћују доприносе и пореских обвезника, а у складу са успостављањем пензионог система на здравијим основама, биће приоритет Владе у 2009. години и предмет разговора током првог разматрања резултата програма.
- Влада ће осигурати да аутономна покрајина **Војводина и локалне власти**, укључујући Београд и Нови Сад, поднесу уравнотежене буџете за 2009. годину и усвоје политику зарада у складу са горе поменутиим принципима, док ће **Фонд за здравствено осигурање** планирати вишак од око 6 милијарди динара. Влада ће такође усвојити бизнис план за ЈП Путеви Србије у складу са програмом (*структурни репер*).

13. **Постоји неколико ризика када је у питању буџет за 2009. годину и Влада је спремна да предузме додатне мере.** Главни ризици укључују (i) нижи приход и веће трансфере за социјална давања у случају ревидирања на ниже изгледа за привредни раст; (ii) додатне фискалне обавезе због тензија у финансијском сектору и (iii) мањак средстава од приватизације и трансфера дивиденди из јавних предузећа као и кашњења у финансирању од стране међународних финансијских институција. Влада ће покрити губитке Народне банке Србије који су настале услед спровођења улоге НБС као „последњег уточишта ликвидности“ (видети параграф 22). Влада је спремна да предузме мере да се очувају програмски циљеви, укључујући смањивање дискреционих расхода, а повећање стопе пореза на додату вредност као последњу меру. Влада ће такође предузети адекватне мере да спречи акумулацију доцњи. Поред тога, било која ревизија буџета у 2009. години, укључујући ону за зараде, пензије и трансфере, биће разматрана само у договору са Фондом.

14. **За 2010. годину, планира се даље смањење фискалног дефицита на 1 одсто БДП.** Овај дефицит треба да помогне успостављању спољне и домаће макроекономске стабилности и да сачува одрживост јавног дуга, стварајући простор за много потребније инфраструктурне инвестиције. Уз претпоставку опоравка привредног раста у 2010. години, очекујемо да ће рестриктивне политике у 2009. години створити извесни фискални простор за раст капиталних расхода као и извесно попуштање чврсте контроле расхода у 2009. години. Нацрт буџета за 2010. ће бити дискутован у време другог разматрања резултата програма.

Б. Монетарна политика и политика девизног курса

15. **Циљ монетарне политика биће и даље постизање ниске и стабилне инфлације.** Искуство показује да таргетирање инфлације обезбеђује боље номинално сидро за економију Републике Србије него две главне алтернативе – таргетирање девизног курса или монетарних агрегата. Ниска и стабилна инфлација комбинована са флексибилним девизним курсом треба да олакша реалну и номиналну конвергенцију у правцу нивоа дохотка у Европској унији. Ипак, таргетирање инфлације се суочава са изазовима у економском и политичком контексту, због чега ће и Народна банка Србије и Влада тежити јачању ефикасности овог оквира.

16. **Почев од 2009. године, уз подршку Владе, Народна банка Србије ће користити CPI инфлацију (мерену индексом потрошачких цена) у представљању циљева инфлације и политике које ће предузимати.** Тренутно коришћени концепт инфлације - базне инфлације - биће замењен укупном инфлацијом мереном индексом потрошачких цена (CPI), која покрива много шири асортиман роба и услуга. Како би се представило јасно опредељење Владе за обезбеђење услова за снижавање инфлације и с обзиром на значајан удео регулисаних цена од 33 одсто у потрошачкој корпи, потписаће се *Меморандум о разумевању* између Владе и Народне банке Србије који обезбеђује јасну поделу одговорности између НБС и Владе за постизање циљане инфлације (*претходна акција*). Влада ће подржати Народну банку Србије у постизању договорене укупне инфлације мерене индексом потрошачких цена (CPI), која ће бити 8 ± 2 одсто у 2009. години и поштоваће независност централне банке. Већи бројчани износи и шири распон за таргетирање базне инфлације, у односу на претходно најављене циљеве не подразумевају релаксацију монетарне политике. Пре се може рећи да су потребни да би се дозволила конвергенција цена неразмјенивих добара и колебљивост цена робе широке потрошње које нису део базне инфлације.

17. **Током периода трајања програма, Народна банка Србије ће спроводити монетарну политику у складу са најављеним циљаним распоном инфлације.** Народна банка Србије ће бити спремна да, користећи своју каматну стопу, прилагоди монетарну политику како би се постигла циљана инфлација. Кретања монетарних и кредитних агрегата, укључујући нето домаћу активу централне банке, биће праћена у оквиру стандардне анализе инфлације НБС. У складу са стандардима праксе у Европској унији, Народна банка Србије неће одобравати кредите јавном сектору, било директно или кроз куповине државних обвезница, осим за евентуалне операције које би се договориле сагласно утврђеном оквиру финансијске стабилности (видети параграф 22). У оквиру програма, кретање инфлације ће бити праћено кроз стандардне консултације (видети Технички меморандум о разумевању).

18. **У складу са овим оквиром, задржаће се садашњи режим курса - руковођено флукутирање девизног курса.** Дозвољавајући умерене флукутације девизног курса у 2007-2008. години са ограниченим интервенцијама, апсорбовани су домаћи и спољни шокови, а ограничене осетљивости биланса стања приватног сектора. Народна банка Србије ће наставити да ограничава интервенције на оне које су усмерене на ублажавање шокова и очување финансијске стабилности. Због значаја одржавања адекватног нивоа девизних резерви као заштите од спољних утицаја и осетљивости финансијског сектора, Народна банка Србије неће дозволити да се нето страна актива централне банке, вреднована по програмском девизном курсу, смањи испод 5,1 милијарде евра током 2009. године.

19. **Наставиће се са јачањем оквира монетарне политике током периода спровођења програма.** Уз подршку Владе и у складу са захтеваним усклађивањем домаћих прописа са прописима ЕУ, Народна банка Србије предложиће измене Закона о Народној банци Србије до краја 2009. године, како би се Народној банци Србије забранило да позајмљује средства јавном сектору, појаснила процедура за докапитализацију централне банке и повећала њена независност. Друге мере укључују јачање капацитета Народне банке Србије у погледу доношења одлука, укључујући унапређење оквира моделирања и пројектовања инфлације.

Ц. Финансијски сектор

20. **Појачани су напори у правцу праћења финансијског сектора и предузете превентивне мере у циљу смањења ризика по финансијску стабилност.** Интензивирана је дневна контрола ликвидности, депозита и девизних резерви банака док се индикатори раног упозорења користе да би се идентификовали потенцијални притисци. Народна банка Србије је унапредила прикупљање и размену информација о финансијским условима централа банака које послују у земљи и наставила да контролише финансијске рачуне домаћих банака на дневној основи. До сада предузете превентивне мере су усмерене ка јачању поверења у банкарски систем и повећању његове ликвидности: као и у већини земаља у региону, ограничење осигурања депозита биће повећано са 3.000 евра на 50.000 евра, док је обавезна резерва на ново инострано задуживање банака укинута.

21. **Интензивираће се превентивни напори у наредним месецима да би се одржала финансијска стабилност.** Нови контни оквир који је увела Народна банка Србије, са стандардним дефиницијама, омогућава редовно прикупљање података о ненаплативим потраживањима и обезбеђује више детаља – са поделом по роковима доспећа и валутној структури – о позицијама финансијских институција. Ови подаци ће бити коришћени у циљу бољег праћења ризика банкарског сектора. Такође, неопходно је унапредити даљу координацију са органима који регулишу пословање и

врше супервизију централа страних банака и обезбедити потпуну сарадњу, с обзиром на ризике регионалног утицаја у националним банкарским системима.

22. **Такође, требало би хитно ојачати елементе оквирног плана управљања финансијском кризом.** Припремиће се план за случај кризе који ће обухватити политику и активности неопходне за спречавање, управљање и решавање потенцијалних тензија у банкарском систему. Посебно ће бити дефинисан и појашњен оквир активности НБС у оквиру њене улоге као „последњег уточишта ликвидности,“ како би се солвентним банкама обезбедио адекватан приступ финансирању ликвидности од стране Народне банке Србије по несубвенционисаним каматним стопама, уз одговарајуће гаранције. Потенцијалне губитке НБС настале по основу ових операција ће покрити гаранција Владе. Истовремено, НБС неће финансирати, а Влада неће гарантовати банкарске зајмове нефинансијским субјектима, поред оних наведених у Нацрту буџета за 2009. годину. Влада Републике Србије и Народна банка Србије ће потписати Меморандум о разумевању у вези са поделом улога и одговорности различитих субјеката за одржавање финансијске стабилности, посебно укључујући Агенцију за осигурање депозита (*претходна акција*).

23. **Развој тржишта обвезница у динарима остаје кључни средњорочни приоритет.** Планирано укидање пореза на финансијске трансакције од 0,3 одсто у буџету за 2009. годину отклониће главну препреку. Ипак, високе каматне стопе и потреба за фискалним прилагођавањем ће ограничити издавање државних обвезница, које је неопходно за успостављање приноса у динарима. Међутим, до средине 2009. године, развиће се ефикасна и оперативна стратегија за управљање јавним дугом, и неопходна тржишна инфраструктура како би се започело са редовним издавањем државних обвезница у 2010. години.

24. **Државно власништво у банкама и преосталим осигуравајућим друштвима биће постепено приватизовано чим услови на тржишту то дозволе.** До марта 2009. године, Влада ће усвојити акциони план за преостале банке са државним власништвом, при чему ће кључна опција бити консолидација четири банке у већинском државном власништву у једну банку и то пре приватизације. Да би се олакшало спровођење свих планова за приватизацију и унапредио развој берзе, до краја 2009. године Влада ће такође поднети Народној скупштини нови Закон о хартијама од вредности у складу са регулативама Европске уније.

Д. Структурна политика

25. **Наставиће се смањење утицаја државе у непосредном руковођењу предузећима и унапредиће се инвестициона клима.** Посебно ће бити предузете мере како би се: (i) приватизовао, реструктурирао или ликвидирао већи број јавних, комуналних и друштвених предузећа; и (ii) укинула, појаснила или ускладила правила

и регулатива која нарушавају сигурност пословног окружења или значајно повећавају трошкове пословања у односу на напредне земље у транзицији. Иако ће можда морати да се одложи продаја државних предузећа уколико услови на тржишту буду сувише неповољни, наставиће се са даљим припремама предузећа за евентуалну приватизацију. Започет је процес ревизије регулативе у циљу рационализације пословних прописа. Такође, напори ће бити усмерени ка решавању још увек нерешених, али политички веома тешких, питања у вези са власништом над земљиштем и повраћајем имовине. Такође, биће донете измене Закона о стечајном поступку, како би се побољшао оквир за спровођење стечаја и помогла ликвидација предузећа која исказују губитке.

26. Како би се модернизовала јавна и комунална предузећа, биће омогућено да се у њих инвестира приватни капитал.

- **Државна предузећа.** На основу појединачних анализа, наставиће се са корпоратизацијом (где је неопходно) коју ће пратити потпуна или делимична приватизација, иницијалне јавне понуде (IPO), заједничка улагања или уговор о приватном управљању. Такође, питање власништва над имовином јавних предузећа биће решено пре краја јуна 2009. године. У кратком року, намера је да се заврши продаја већинског удела у НИС-у (нафтна компанија); реструктурира авио компанија после неуспешног тендера; покрену тендери или иницијалне јавне понуде за фармацеутску компанију и Телеком (у 2009. години) и Аеродром Никола Тесла (у 2010. години); као и да се пронађе мањински партнер за Електропривреду Србије (у 2011. години). Такође, реструктурирање железнице ће бити убрзано. Како би се повећала транспарентност, објављиваће се годишњи финансијски извештаји државних предузећа.
- **Локална предузећа.** Влада ће, у сарадњи са локалним органима власти, покренути свеобухватни ревизију пословних и финансијских услова свих локалних и комуналних предузећа, у циљу смањивања губитака и буџетских трансфера, упоредо са побољшањем пружања услуга и припремама за улазак приватног капитала.

27. Планирано је окончање приватизације друштвених предузећа.

Министарство економије и регионалног развоја има за циљ да оконча приватизацију друштвених предузећа у 2009. години. Око 480 таквих предузећа (од укупно 800 крајем октобра 2008. године), биће понуђено на продају или ће бити покренута процедура њихове ликвидације или стечаја пре краја 2008. године. Што се тиче преосталих великих друштвених предузећа, започето је заједничко улагање произвођача аутомобила “Застава” и “Фиата” и планирано је да се исти приступ примени за “РТБ Бор” (компанија за производњу бакра), чија тендерска продаја није била успешна два пута.

28. **Осигураће се иста дисциплина зарада у одабраним јавним предузећима као на нивоу државне управе.** Како би се избегло неповољно кретање зарада и подржала рационализација, Влада ће до краја јануара 2009. године, усвојити бизнис план за државна предузећа који ће бити у складу са општом политиком Владе по питању зарада и запошљавања (*структурни репер*) и потом пажљиво пратити динамику кретања зарада у овим предузећима.

IV. Мониторинг програма

29. Напредак у спровођењу политика предвиђених овим програмом биће праћен кроз кварталне квантитативне критеријуме извршења (PCs) и индикативне циљеве, структурне репере, као и кроз консултације о инфлацији. Наведене ставке су детаљно приказане у Табелама 1. и 2. У прилогу је Технички меморандум о разумевању (ТМУ), који садржи релевантне дефиниције. Квантитативни циљеви до јуна 2009. године дати су као критеријуми извршења PCs. Циљеви за септембар и децембар 2009. године су индикативни и биће трансформисани у критеријуме извршења PCs приликом првог разматрања резултата програма.

Табела 1: Квантитативна условљеност на основу *Stand-By* аранжмана, 2008-09.¹

	2008 ²	2009 ²			
	Дец.	Март	Јун	Сеп.	Дец.
	Циљеви програма	Циљеви програма	Циљеви програма	Индикативни циљеви (кумулативно)	Индикативни циљеви (кумулативно)
Квантитативни критеријуми извршења					
Минимални износ нето стране активе НБС (у милијардама евра)	5,0	5,1	5,2	5,2	5,3
Максималан ниво дефицита консолидоване јавне управе (у милијардама динара)	64	15	20	30	55
Максималан износ закљученог или гарантованог новог краткорочног иностраног задужења јавног сектора (до 1 године, укључујући ту годину, у милионима евра)	0	0	0	0	0
Максималан износ закљученог или гарантованог новог неконцесионалног иностраног задужења (преко 1 године, у милионима евра) ³	50	200	250	300	300
Максимум акумулираних доцњи државе према иностранству (у континуитету, у млн.евра)	0	0	0	0	0
Инфлаторни коридор					
Централна пројекција	10,0	9,2	8,6	8,5	8,0
Горња граница	12,0	11,2	10,6	10,5	10,0
Доња граница	8,0	7,2	6,6	6,5	6,0
Индикативни циљеви					
Максимални текући расходи у републичком буџету (у милијардама динара)	635	190	360	535	708

¹ Као што је дефинисано у Писму о намерама, Меморандуму о економској и финансијској политици, и Техничком меморандуму о разумевању.

² Кумулативно од 1. јануара.

³ Искључујући зајмове одобрене од стране IMF, EBRD, EIB, EU, IBRD, KfW, Eurofima, СЕВ, IFC, и билатералних владиних кредитора, као и дуг уговорен у контексту споразума о реструктурирању.

Табела 2. Србија: Структурална условљеност, 2008-09.

Активност	Рок
Претходне акције	
1. Да Влада поднесе Скупштини на усвајање републички буџет и буџете за социјална давања за 2009. годину, који су у складу са програмом, укључујући законске одредбе које осигуравају замрзавање пензија у номиналном износу током 2009. године.	Пре састанка Одбора извршних директора ММФ-а
2. Да НБС и Влада потпишу Меморандум о разумевању којим ће се утврдити одговорности за постизање укупне циљане инфлације (параграф 16. Меморандума).	Пре састанка Одбора извршних директора ММФ-а
3. Да Влада и НБС потпишу Меморандум о разумевању у вези са разграничењем обавеза и одговорности свих институција које су одговорне за одржавање финансијске стабилности, укључујући Агенцију за осигурање депозита (параграф 22. Меморандума).	Пре састанка Одбора извршних директора ММФ-а
Структурни репери	
5. Да Влада усвоји бизнис план за ЈП "Путеви Србије" у складу са програмом.	Крај јануара 2009
6. Да Влада усвоји бизнис план за државна предузећа у складу са стриктном политиком зарада и запошљавања у 2009. години и обезбеди трансфер добити у буџет.	Крај јануара 2009